

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 3 k. 40 f.

HIRDETÉSREK:
Egy soros hirdetés sor egy napra 20 fillér,
minden következő nap 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 152.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Hétfő, november 16.

Szerbiai hadjáratunk teljes sikere

(Valjevo körülfozták seregeink. — Przemysl védői visszaverik az ostromot. — A keletporoszországi harcok. — Hátrálnak az angolok Flandriában. — A törökök kaukázusi előrenyomulása.)

Távíráti tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, november 15.

BUDAPEST, november 15. A déli hadszíntérről hivatalosan jelentik: Valjevótól északra és nyugatra fekvő magaslatokon az ellenség, hogy tréningjeinek elvonulásához időt nyerjen, előre elkészített hadállásokban ismét ellentállást fejt ki. Csapatainknak, melyek folytonos harcok és nagy fáradalmak ellenére is legjobb kedvben vannak, már tegnap sikerült kemény harcok után berenni ellenséges hadállásnak kulospontját: a Kaménica melletti magaslatokat a Losnca—valjevoi ut mentén. Ötázáználvan szerbet foglyul ejtettünk és igen sok fegyvert és lőszert zsákmányoltunk.

Csapataink tegnap este Obrenovac előtt Ubnál és a Jautinai hegyhát ellen támadva, Kaménicától keletre fekvő és déli irányban Stublaig a Rogatica-valjevoi utnak legmagasabb pontjáig terjedő gerincvonalon állottak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest. A haditudósítók jelentik: Szerbiában operáló csapataink újabb, jelentős sikereiről érkezik hír. A Száva mentén előrehaladó seregünk, amely az obrenováci országuton nyomult előre, a legnagyobb gyorsasággal szállotta meg a Posavina nevű vidéket, amely a Szávától 60-70 kilométerre terjed. Tegnap délelőtt bravuros szuronyrohammal elfoglaltuk Obrenovácot, miközben a monitorok tüze támogatta katonáinkat. A Belgrádba vezető országutnak legjobban megerősített akadályát jutott ezzel birtokunkba. Obrenovából, ahol ágyúink tüze jelentős károkat okozott, még a délután folyamán tovább nyomultunk előre, gondoskodva arról is, hogy váratlan éjszakai támadásoknak ne legyünk kitéve. Obrenovác elfoglalásával a Valjevóba vezető vasutvonal is a mienk lett. — Délkelet felé haladó sere-

günk pedig Vreló elfoglalása után megszállotta Ub községet is. Ez a község az obrenováci valjevoi és a szabács—ubi országut torkolatánál fekszik, miáltal a szerbek ezt az utat sem használhatják többé. Obrenovától a Drina menti Ljubovijaiig húzódó terület most már a mi kezünkben van és így egyszerre öt oldalról fenyegetjük Valjevót, Obrenovától Belgrádig pedig alig 22—25 kilométer hosszú az ut és ezt a monitorok támogatása mellett hamarosan megtegyük páratlan hősiességgel küzdő csapataink.

Albánok betörése Montenegróba.

Kopenhága. A Politiken jelenti Rómából: Kétezer albán felkelő, akiket Buiran Zura bandavezér szervezett, benyomult Montenegróba.

Przemysl hősi védelme.

(Új hadállásunk kedvező. — Az oroszok a mazuri tavakhoz mennek.)

Budapest. (Hivatalos.) Az északkeleti harctérről jelentik: Przemysl védelme úgy, mint a vár első körülzárása alkalmából, ezuttal is a legelénkebb tevékenységgel tolyik. Így tegnap a védősereg nagyobb kirohanásával az ellenséget északra Rokietnica melletti magaslatokig visszaszorította. Csapataink e vállalkozásban igen csekély veszteséget szenvedtek.

Kárpátokban ellenséges különítmények egyes előretöréseit könnyűséggel visszautasítottuk.

Orosz felderítés arcvonalunk többi részén sem tud eredményt elérni. Höfer vezérőrnagy, a vezérkar tönkékének helyettese.

Bécs: A Fremdenblatt katonai szakértője az északi harctér múlt heti mérlegét általában kedvezőnek és biztónak mondja.

Róma: A Vita azt fejtegeti, hogy a német és magyar seregek új elhelyezkedése folytán az oroszok kénytelenek egész hadműveleti bázisukat elhagyni, ami számukra kedvezőtlen körülmény.

Bern: Pétervárról érkező hírek szerint az oroszok rettentően nagyszámu tisztet veszítettek az eddigi harcokban.

Berlin, november 15. A Novoje Vremja ka'on i forrásból közli, hogy az új orosz operációk Lengyelországban egyelőre lehetetlenek, mert az orosz csapatokat reorganizálni kell.

Budapest, A Kárpátoknál kitűnő védelmi vonalon helyezkedtek el csapataink és egy hét óta az ellenség sem Delatyn körül, sem a kárpátok többi partjain nem mer támadni. Delatyn-nál alig kétszáz méternyi távolságra vannak egymástól az őrszarak, a rossz idő azonban lehetetlenné teszi a harcot. Wiskovnál orosz előőrsekkel kisebb csatározások folytak és az oroszokat visszaverték.

Berlin. A nagyvezérkar jelenti: Keleten a harcok Kelet-Poroszország határán és Orosz-Lengyelországban még tartanak. Döntés még nem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. Egy elfogott orosz tisztnél parancsot találtak, amely így szól: „A 8. hadtest egy része Stallupönenben szállásolja el magát.” Ebből az látszik, hogy az oroszoknak megint

szándékukban volt meglátogatni a már egyszer feldúlt Keletporoszországi falvakat, de számításhoz véres keresztet húzott a német ezredek vitézsége. Arról már érkezett jelentés, hogy az oroszok az utóbbi napokban igen hosszú vonalon újból megkísérelték a keletporoszországi betörést. Legtöbbször megmaradtak a kísérletnél, habár némely helyről magasabb szempontok miatt visszavonultak a németek és így egyes pontokat, mint például Lycket és Marggrabowát, az oroszok elfoglalták. A rominteni sikérra is behatolt egy lovas hadosztály, amelyet azonban Goldap előtt visszavetettek. Különös erővel próbálták meg az oroszok az áttörést az eydtkuhneni vonalon a rominteni sikság északkeleti részéig, hogy birtokukba vehessék a Stallupönen—Gumbinen utvonalat. Heves harcok fejlődtek ki, amelyeknek vége az lett, hogy négyezer orosz és tíz gépfegyver zsákmányolása után a németek mindenütt tűzbe vették a menekülő ellenséget. A német gyalogság (szakai rohamai, amelyeket állandóan támogatott a tüzérség, mély hatást tettek az oroszokra és ezeknél a rohamoknál a németeknek is voltak — bár nem jelentős — veszteségeik. Az oroszok nagyobb ellentállás kifejtése nélkül hagyták oda kitűnően biztosított állásaikat. Minden jel arra mutat, hogy az oroszok menekülésszerűen vonulnak vissza, sokszor még halottaik összes edzésére sem volt idejük. A közeli falvakból a lakosság megint elmenekült, legtöbbször Insterburg felé haladnak és tüzvonalat a Königsbergbe vivő vonatok is.

BERLIN, november 15. Az orosz vezérkar november 12-én ezt a jelentést adta ki:

— Kelet-Poroszországban közeledtünk a Mazuri-tavakhoz. A Visztulán túlról jelentéktelen harcokat jeleznek.

Páris, november 15. (Rómán át.) A Havasügynökség értesítése szerint az Orosz főhadiszállást Lembergbe vitték Nikolajevics Miklós nagyherceg, az orosz seregek főparancsnoka nincsen Lembergben, hanem a kelet-poroszországi harcokat vezeti.

Berlin, november 15. Az Eydtkuhnen melletti harcokban a németek igen sok foglyot ejtettek. A foglyok között több japán tüzér volt, akik japán egyenruhát is viseltek.

Lassan haladnak előre a németek.

(Szétvert angol és francia csapatok. — Tengeralattjárók a La Manche-ban. — Meghalt az angol fővezér.)

Berlin: A nagy főhadiszállás jelenti: Jobbszárnyon vívott harcokban tegnap is kedvezőtlen időjárás miatt csekély mértékben haladtunk. Mialatt fáradtságosan előbbre küzdöttünk magunkat, néhány száz franciát és angol foglyul ejtettünk és két géppuskát zsákmányoltunk.

Argonnei erdőben erős francia támaszponton sikerült francia csapatokat széjjelverni és hadállást rohammal bevenni.

Franciáknak az a jelentése, mintha Coincourtnál, Marsaltól délre, német csapatok összeziláltak volna, koholmány. Franciáknak ellenkezőleg itt jelentékeny veszteségeik voltak, míg mi egyetlen embert sem veszítettünk. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Rotterdam, november 15. Angol jelentések megállapítják, hogy a németek általános heves támadást intéztek az északfranciaországi állások ellen. A laptudósítók elismerik az angol északi szárny részleges visszaszorítását. A tengeralattjáró neszádoknak a La Manche csatornában történt feltukkanása miatt az angolok csapatszállításukat nem a csatorrán át, hanem Iroreszág-on keresztül irányítják és dél felé szállítják a francia határra.

Amsterdam, november 15. A Telegraph jelenti: Roulers közelében a németek egy francia csapatot, amely három kilométerre megközelítette Roulerst, megrépték és elfogták. A város több polgára, akik elővigyázatlanul az utcán jártak, az edényektől ellenséges golyóktól megsebesültek. Ez is bizonyítéka annak, hogy a harcok a város közelében voltak. Jelentékeny

angol őrszolgák a Brügge-től öt kilométernyire délre fekvő Lophez városába vonultak azzal a céllal, hogy a Brügge-Roulers vasútvonalat megrongálják. A németek az egész angol csapatot heves küzdelem után megsemmisítették.

Rotterdam. A „Daily Mail” jelenti: Az angol tüzérség egyrésze Ypern környékén menthetetlenül elcsúszott az iszapban. A baráncolat napról-napra kell változtatni a terepviszonyok és az időjárás szerint. A németek támadó ereje egyáltalában nem esökkent. Egyes különösen fontos pontokon még mindig nagy erőket vonnak össze. Az angol katonák új meg erősítések után vágnak és minden erről szóló hírt nagy türelmetlenséggel lesnek.

Rotterdam. A Rotterdami corantu jelenti: Ha idáig teljes sikerről nem is jöttek jelentések, a németek által ejtett foglyok számából és a nagy hadizsákmányból már kiderül a németek fölénye.

Budapest. Egy újságíró előtt egy nagyteljesítéssel államiertü úgy nyilatkozott, hogy a csatatér meg talán piroslani fog, amikor Svájcban, vagy Amerikában már béketanácskozásokhoz ülnek össze a hadviselő államok képviselői.

Rotterdam. Egy tyo'ezés levél szállító angol hajó maán elcsúszott.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: Lilleből megérkeztek az első indus foglyok, akik elmondják, hogy az angolok megközeve csapolták őket a háborúba.

LONDON. Lord Roberts tábornagy, az angolok fővezére, aki inspicálni volt az angolok franciaországi csapatait, csütörtökön meghalt és ma tüdőgyulladásban meghalt. Roberts lord 62 éves volt. Nagy érdemeket szerzett India pacifikálása körül, majd a burók elleni háború diadalmas fővezére volt.

A törökök sikerei a Kaukázusban.

(A szultán népéhez. — A sorozások eredménye Törökországban. — Oroszország nem akart Román át csapatokat szármítani.)

Konstantinápoly, november 15. Főhadiszállásról jelentik: Csapatunk megszállották Kuart a perzsa Assebeidsehan egy helyét, melyet eddig az oroszok tartottak megszállva. Oroszokat megvertük és megfutamtottuk.

Köprükői vidéken heves harcok voltak. Csapatunk példás vitézséget tanúsítottak. Egyik ezredünk az 1905. számú magassági pont ellen három ízben intézett szuronytámadást. Első sorban álló zászlóalj őrnagya és tisztjeinek legnagyobb része elcsúszott. Végül csapatunk behatoltak ebbe az állásba. Ellenséges csapatokból, amelyek e pontot megszállva tartották, egyetlen egy sem maradt épen, összesen hadizsákmány jutott kezünkbe, ezek között igen sok erődítési anyag.

Heves támadást intéztünk angolok ellen is, akik Vou mellett Bossorai parton tartózkodtak angolok, hatvan halottat vezettek. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Konstantinápoly. A török csapatok a laztani területben Batum felé több helyen átérték a határt és oly erővel támadtak, hogy az orosz csapatok fejvesztetten, teljes rendellenységben menekültek. A törökök előnyomulása még most is tart. Az oroszok e harcokban igen sokat vesztek. Szerdán és csütörtökön 10.000 fegyvert és 500 foglyot zsákmányoltak a törökök. Az orosz csapatok visszavonulását a nagy hó és a köd lehetetlenné tette.

Konstantinápoly. A szultán a topkancsi nagy szerailban a próféta köpenyeg előtt, a nagyvezér a sejkülizlam és a miniszterek jelenlétében fogadta a háború mellett tüntető nép-

gyűlés küldöttségét és tüzelő beszédet mondott hozzájuk.

Konstantinápoly. A török sorozás eredménye százezrekkel meghaladja az entente államokban híresztelt hatszázezerőt. Önkéntesek is tömegesen jelentkeznek a hadseregbe.

Krisztianir. Az orosz vezérkar jelenti: Szulinánál, a Duna torkolatánál török torpedónaszádokat láttak.

Berlin. Oroszok nem kérték hivatalosan Romániától, hogy orosz csapatoknak átvonulást engedjen az országban. Az idevonatkozó jelentés csupán tapogatózás volt, hogy Románia hogyan fogadna egy esetleges ilyen kívánságot.

Szofia. Lavalla közelében török-bolgár komitácikat görög őrség visszavert. (Táviróda.)

A szintársulat kérelme a városhez. Az aradi szintársulat kérvényt adott be a törvényhatósághoz. A súlyos viszonyok következtében a közönség a színházba nem jár és a társulat, aki most a színház tiszta jövedelméből közzösen él, a legenyarabb helyzetbe került. Azt kéri, hogy a város engedje el, illetve ha ez nem lenne lehető, vállalja magára a rendőri és tűzoltói díjakat és vállalja a fűtés és világítás költségét is. Varjassy Lajos polgármester a legmélegesebb pártfogásában rézesíti a sok esztendő kenyerét érte és a törvényhatóságnak azt javasolja, hogy január elsejéig terjedő időre teljesítse a kérelmet. Fedezetet nyújt a kiadásokra a mozgó színházak által fizetett illeték.

Indiában fogvatartott alattvalóink. E csobó jelenti: Kalkutai főkonzulk haza érkezett. A többi osztrák-magyar alattvalót az angolok fogvatartják Indiában.

Megkezdődött a hadikölcsön jegyzése.

az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, november 15.

Hivatalosan ma, hétfőn indul meg a hadikölcsön jegyzése, de Aradon már máig is, roha nem tapasztalt, igen széles körbe kiterjedt érdeklődés nyilvánult meg iránta.

Ugyátszik, hogy a kölcsön kibocsátásánál kikötött egyik főcélit eléri a kormány. Megmozdul a kamatozás nélkül otthon eldugott tőke és gyümölcsözni fog a tulajdonosának. Hatóságaink részéről minden megtörténik, hogy különösen a katonai rekvirálás révén kifizetésre került vételári összegek és térítési díjak, amelyekkel a háborús viszonyok miatt rendszerint így sem tudnak méhez fogni, a hadikölcsön céljaira fordíttassanak.

Szinte kínálkozik arra, hogy a kikötés által kifizetett és a szállítóknál, gazdáknál, fuvarosoknál heverő tőkék előkerüljenek rejtékhelyükből és a nemzeti védelem nagy ügyén kívül a gazdaságosság elvét is szolgálják, lévén a kölcsön a legrealisabb gyümölcsösztetés és mert a kötvényekre a révérték 75 százalékaig előnyös feltételek mellett lehet kölcsönt felvenni.

A jegyzési helyeken holnaptól kezdve élénk és az ország gazdasági erejét, érettségét világosan meghatározó élet kezdődik. Bárson tudatára ébredne mindenki annak, hogy az az út, amely a jegyzési helyhez vezet, a nemzet életének az útja.

Ma ismét testületek és magarosok részéről történt nagyobb összegű kölcsön jegyzéséről emlékezhelünk meg.

Az aradi izraelita hitközség Nemess Zsigmond dr. elnöklésével tartott vendégszolgai közgyűlésben foglalkozott a rendkívüli ügyel. A tagok igen nagy számban jelentek meg és emelkedett hangú beszédek hargadtak el, amelyekből kiviláglik, hogy a hitközség elöl akar járni mikor a haza szól fiaihoz. Egyhangú lelkesedéssel határozták el, hogy a hitközség alapjaiból kétszázezer koronát, a Chwra Kadise vagyonából ötvenezer koronát, a nőegylet vagyonából harmincezer koronát, a jótékony egyházi alapjaiból nyolcezer koronát, a kiházasító és betegsegélyző egyletek vagyonából öt-ötezer koronát és a Rosenberg Sándor egylet vagyonából kétezer koronát jegyez. Összesen háromszázezer korona jut részéről a hazafias célra. A jegyzést az Aradi Elő és az Aradmegyei takarékpénztár útján két egyenlő részletben bonyolítják le.

Az aradi rendőr és tűzoltó nyugdíjpótló egyesület igazgatósága Grün Nándor főkapitány elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy tuzsonötezer koronát jegyez.

Dáros Gyula szőlőbirtokos százezer koronát jegyzett.

Itt említik meg, hogy a belügyminiszter a városvezető küldött rendeletén megengedte, hogy a jótékony célú és egyéb alapok továbbá az árva pénzek hadikölcsön jegyzésre felhasználassanak. Tehát a Weitzer alap kötvényeit a város igénybe veheti.

H I R E K

Magyar találmány a repülőgépről bombavetésre. Budapesti jelentik: A hadvezetőség új magyar találmányt próbált ki, mely a repülőgépekről történő bombavetés találatát biztosítja. A jól bevált találmányt nem-sókára alkalmazzák a harcúterén.

Anglia parlamentje az idegenek ellen. Londonból jelentik: Az angol alcháztan Hicks Jacques a külföldiek ellen felszólt. Mac Kenna miniszter védekezésére lord Bessford azt indítványozza, hogy Angliában élő valamennyi idegen állvalót zárják a drótsóvényes áborba. Az ülést ez az elnapoták.

Caillauxék kivándoroltak Franciaországból. Párisból jelentik Rómán át: Bordeauxi jelentés szerint Caillaux nevével együtt a legutóbbi incidens következtében a Tern pártotossal Dél-Amerikába ment.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.